

פרשת כי תצא

וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה (כא, יא)

התוס' בסוטה (לו, א בד"ה כמאן) נקטו דלר' יהודה דס"ל בסוגיא שם דאיכא לאו דלא תחיה כל נשמה גם על כנענים שבחוץ לארץ, אין ההיתר של יפת תואר באשה מז' אומות, והקשו דילמא ביפת תואר אפי' ר"י מודה, ד"א לא דברה תורה אלא כנגד היצר, והואיל והותרו שאר נכריות דהלמ"מ דקנאין פוגעין בו וכו', הותרו אפי' כנענים שבחו"ל במקום שהותרה יפת תואר, ותימצו כיון דלא התיר יפת תואר אלא במלחמת הרשות שבו הכתוב מדבר, ש"מ דגבי כנענים לא אמרינן לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, דאע"ג דאיכא יצר אמר לא תחיה אפי' במקום יפת תואר. עיי"ש.

ודבריהם תמוהים מאד, דמה בכך שהתורה לא התירה בפירוש יפת תואר אלא במלחמת רשות ולא במלחמת מצוה, סוף סוף ההיתר דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר להיכן אזיל, וכמו שהקשו התוס'. ובאמת המנ"ח בריש מצוה תקל"ב דייק מדברי הרמב"ם, דבכל ענין התירה התורה יפ"ת ואפי' במלחמת מצוה של כיבוש ארץ ישראל, ומשום הך טעמא דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, וכמו שהתירה תורה ביפ"ת הרבה איסורין התירה ג"כ יפ"ת מז' אומות ומעמלק.

ונראה לבאר ענין זה, דהנה בכתבי הגר"ז עה"ת הובאו דברי הגר"ח שביאר דברי המדרש דהקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא, דאנו רואים שחוקי התורה מתאימים להנהגת העולם, כגון לא תרצח ולא תגנוב דרציחה וגניבה הם חורבן העולם, ולכאורה י"ל דמכיון שהם חורבן העולם משום כך אסרה התורה לעשות כן. אבל האמת היא להיפך, שמצד הנהגת העולם היה יכול להיות שרציחה וגניבה יהיו קיום העולם, ורק מפני שהקב"ה הסתכל באורייתא וחוק התורה הוא שדברים אלו אסורים, לכן ברא את העולם באופן שיהיה מזה חורבן העולם, ולפ"ז הוסיף שם שגם מצוות שהן זכר ליציאת מצרים, אין הטעם שמפני שהיתה יציאת מצרים לכן נצטוינו במצוות לזכור אותה, אלא להיפך מכיון שמצוות אלו צריכות להיות זכר ליציאת מצרים לפיכך היתה יציאת מצרים.

ולפי דברי הגר"ח דכל הנהגת העולם וחוקי הטבע הם על פי חוקי התורה דהקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא. נראה דגם בריאת היצר הרע היא ע"פ חוקי התורה, וכשכתוב בתורה לאו כגון על אכילת חזיר ע"כ שהאדם יכול להתגבר על היצה"ר בזה, שאל"כ לא היה שייך ע"ז איסור.

וא"כ גם ביפת תואר אין ההיתר משום שהאדם אינו יכול לעמוד בפני פיתוי היצר בזה, שהרי אם התורה היתה אוסרת יפ"ת היה האדם יכול להתגבר על יצרו, וע"כ דהיתר יפ"ת ביסודו הוא גזה"כ בלא שום טעם, אלא שלאחר ההיתר גדר ההיתר הוא שדברה תורה כנגד יצה"ר, שהרי ההיתר הוא רק בשעה שיצרו תוקפו כדאיתא בקידושין (כא, ב) ומזה אנו למדים דהנהגה היא באופן שיש כח ליצה"ר להכשיל בזה את האדם.

והשתא דברי התוס' מאירים, דכיון שיסוד ההיתר דיפת תואר הוא גזה"כ בלי טעם, אין לנו אלא מה שהתירה תורה בו, והיינו במלחמת הרשות שבה הכתוב מדבר, אכל במלחמת מצוה דאיכא הלאו דלא תחיה כל נשמה לא התיר הכתוב יפת תואר, ואין להקשות דיהיה מותר משום דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, דמכיון שיש לאו דלא תחיה כל נשמה, ע"כ דהאדם יכול להתגבר על יצרו דבריאת היצה"ר היא ע"פ חוקי התורה.

מקור: רבי מרדכי אליפנט שליט"א

פרשת כי תצא